

SÖKANDE

Ragn-Sells Häradsudden AB

Ombud: Advokat Magnus Fröberg
Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB
Sveavägen 17, 11 tr
111 57 Stockholm

SAKEN

Ansökan om ändringstillstånd i tidigare medgivet tillstånd (M 198-08 och M 3641-12) vid Häradsuddens avfallsanläggning, Norrköpings kommun

Avrinningsområde: 67   N: 6488731   E: 562390

DOMSLUT

Ändringstillstånd

Mark- och miljödomstolen lämnar Ragn-Sells Häradsudden AB tillstånd enligt miljöbalken att ändra verksamheten vid Häradsuddens avfallsbehandlingsanläggning så att tillståndet den 18 mars 2009 i mål M 198-08, inom den lovgivna totalmängden (250 000 ton avfall per år), begränsas på följande sätt (ändringar har kursiverats).

- *Högst 180 000 ton icke farligt avfall per år får sorteras och behandlas mekaniskt.*
- Högst 75 000 ton icke farligt avfall per år får behandlas biologiskt. Av detta får högst 10 000 ton utgöras av matavfall från hushåll och verksamheter, 40 000 ton slam från kommunal avloppsrening och 500 ton latrin.
- Högst 110 000 ton avfall per år får deponeras på deponi för icke farligt avfall. Totalt får ytterligare maximalt 1,5 milj. ton avfall deponeras.
- Högst 15 000 ton farligt eller icke farligt avfall per år i form av uppgrävda massor får behandlas, och då endast genom någon av metoderna *torr*

Dok.Id 376014

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 130 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

jordtvätt, blöt jordtvätt, stabilisering, solidifiering, biologisk behandling och mekanisk behandling.

- Högst 5 000 ton icke farligt avfall per år får avvattnas.

Villkor

För ändringstillståndet ska i tillämpliga delar gälla de villkor, delegerade frågor och det prøvotidsförordnande med provisoriska föreskrifter som föreskrivits för grundtillståndet den 18 mars 2009 (mål M 198-08 och M 3641-12) med följande ändringar.

Villkoren 6 och 16 ska ha följande lydelse.

6. Högst 125 000 ton icke farligt avfall och produkter får mellanlagras samtidigt. Av detta får högst följande mängder utgöras av

- 10 000 ton hushållsavfall,
- 20 000 ton slam från kommunal avloppsrening samt
- 40 000 ton aska och slagg från förbränning.

Brännbart avfall ska så långt möjligt lagras på den yta som anlades år 2015.

16. Vid mellanlagring längre tid än tre dygn av utsorterad fraktion matavfall och hushållsavfall där matavfall inte sorteras ut, ska lagringen ske täckt, eller balat, eller i täta behållare eller på likvärdigt sätt. Övrigt hushållsavfall får lagras maximalt sex veckor utan ovanstående skyddsåtgärder.

Uppskjuten fråga

Mark- och miljödomstolen skjuter enligt 22 kap. 27 § miljöbalken upp frågan om vilka villkor som ska gälla för utsläpp av vatten från blöt jordtvätt. Bolaget ska inom ramen för den i grundtillståndet föreskrivna prøvotiden (mål M 198-08) även utreda tekniska och ekonomiska möjligheter att genom förbehandling av denna delström kunna avleda vattnet till den lokala behandlingsanläggningen.

Redovisning ska ske senast den 1 maj 2018. Intill dess mark- och miljödomstolen förordnar annat ska följande ytterligare provisoriska föreskrift gälla.

P3. Vatten från blöt jordtvätt ska samlas upp och skickas till en extern mottagare, om inte tillsynsmyndigheten dessförinnan godkänner behandling på anläggningen.

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen godkänner den i målet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.

Igångsättningstid

De genom denna dom tillståndgivna ändringarna av verksamheten vad avser dels den mängd avfall som får sorteras och behandlas mekaniskt, dels angivna metoder för behandling av uppgrävda massor, ska ha tagits i bruk senast fem år från det att domen vunnit laga kraft. I annat fall förfaller ändringstillståndet i de delar det inte har tagits i anspråk.

Säkerhet

Detta ändringstillstånd får utnyttjas endast under förutsättning att bolaget, för att säkerställa att de skyldigheter som gäller för verksamheten fullgörs, har ställt ekonomisk säkerhet, kopplad till grundtillståndet och ändringstillståndet gemensamt, om minst 90 miljoner kronor. Säkerheten prövas av mark- och miljödomstolen i särskild ordning och ska förvaras hos Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Verkställighet

Tillståndet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft under förutsättning att ovan nämnda säkerhet har godkänts.

Ogillade yrkanden

Yrkanden som inte behandlas särskilt ovan avslås.

TIDIGARE BESLUT

Miljödomstolen lämnade, genom deldom den 18 mars 2009 i mål M 198-08, dåvarande huvudmannen Econova Biotech AB tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken att på Häradsuddens avfallsbehandlingsanläggning inom fastigheterna Borg 21:10 och 21:35, Norrköpings kommun, årligen ta emot maximalt 250 000 ton avfall, med undantag för sådana massor som är avsedda för konstruktions- och sluttäckningsändamål. Inom den lovgivna totalmängden begränsades tillståndet på följande sätt.

- Högst 100 000 ton icke farligt avfall per år i form av verksamhetsavfall, bygg- och rivningsavfall, grovavfall och park- och trädgårdsavfall får sorteras.
- Högst 50 000 ton icke farligt avfall per år får bearbetas mekaniskt.
- Högst 30 000 ton icke farligt avfall per år får sol- och vindtorkas.
- Högst 75 000 ton icke farligt avfall per år får behandlas biologiskt. Av detta får högst 10 000 ton utgöras av matavfall från hushåll och verksamheter, 40 000 ton slam från kommunal avloppsrening och 500 ton latrin.
- Högst 110 000 avfall per år får deponeras på deponi för icke farligt avfall. Totalt får ytterligare maximalt 1,5 milj. ton avfall deponeras.
- Högst 15 000 ton farligt eller icke farligt avfall per år i form av uppgrävda massor får behandlas, och då endast genom någon av metoderna bioremidiering eller geokinetik.
- Högst 5 000 ton icke farligt avfall per år får avvattnas.

I deldomen angav miljödomstolen att tillståndet endast får utnyttjas under förutsättning att bolaget har ställt ekonomisk säkerhet om minst 90 Mkr.

I deldomen sköt miljödomstolen upp frågan om vilka villkor som ska gälla beträffande utsläpp av vatten från verksamhetsområdet.

För tillståndet gäller 35 stycken villkor, däribland följande.

16. Vid mellanlagring längre tid än tre dygn av hushållsavfall (med undantag för grovavfall) och annat luktande avfall ska lagringen ske täckt, balat eller i täta

behållare.

Mark- och miljödomstolen ändrade, genom dom den 26 februari 2013 i mål M 3641-12, villkor 6 till följande lydelse.

6. Högst 125 000 ton icke farligt avfall och produkter får mellanlagras samtidigt.

Av detta får högst följande mängder utgöras av

- 60 000 ton brännbart avfall, varav högst 10 000 ton hushållsavfall,
- 20 000 ton slam från kommunal avloppsrening samt
- 40 000 ton aska och slagg från förbränning.

Verksamhetsansvaret har under 2015 överlåtits till Ragn-Sells Häradsudden AB.

Mark- och miljödomstolen har genom deldom den 17 februari 2016 (mål M 198-08) ändrat tiden för redovisning av den uppskjutna frågan till senast den 1 maj 2018.

Mark- och miljödomstolen har i beslut den 15 december 2014 i mål M 4028-14 godkänt en av Ragn-Sells Häradsudden AB ställd säkerhet om nittio miljoner kronor (garantiförbindelse utställd av Moderna Garanti den 1 december 2014 med nummer 605671/6193562/1) för den verksamhet som omfattas av gällande tillstånd.

ANSÖKAN

Yrkande

Ragn-Sells Häradsudden AB (bolaget) yrkar, så som bolaget slutligen bestämt sin talan, tillstånd att ändra verksamheten vid Häradsuddens avfallsbehandlingsanläggning inom ramen för redan tillståndgivna mängder (ändringstillstånd) enligt följande.

1. Punkterna

- Högst 100 000 ton icke farligt avfall per år i form av verksamhetsavfall, bygg- och rivningsavfall, grovavfall och park- och trädgårdsavfall får sorteras.
- Högst 50 000 ton icke farligt avfall per år får bearbetas mekaniskt.
- Högst 30 000 ton icke farligt avfall per år får sol- och vindtorkas.

ska ersättas med:

- Högst 180 000 ton icke farligt avfall per år får sorteras och behandlas mekaniskt.

2. Punkten

- Högst 15 000 ton farligt eller icke farligt avfall per år i form av uppgrävda massor får behandlas, och då endast genom någon av metoderna bioremidiering eller geokinetik.

ska ersättas med:

- Högst 15 000 ton farligt eller icke farligt avfall per år i form av uppgrävda massor får behandlas.
- I andra hand att det får behandlas genom torr jordtvätt, blöt jordtvätt, stabilisering, solidifiering, biologisk behandling och mekanisk behandling.

3. Villkor 6 ska ges följande lydelse:

Högst 125 000 ton icke farligt avfall och produkter får mellanlagras samtidigt. Av detta får högst följande mängder utgöras av

- 10 000 ton hushållsavfall,
- 20 000 ton slam från kommunal avloppsrening samt
- 40 000 ton aska och slagg från förbränning.

4. Villkor 16 ska ges följande lydelse:

Vid mellanlagring längre tid än tre dygn av utsorterad fraktion matavfall och hushållsavfall där matavfall inte sorteras ut, ska lagringen ske täckt, eller

balat, eller i täta behållare eller på likvärdigt sätt. Övrigt hushållsavfall får lagras maximalt sex veckor utan ovanstående skyddsåtgärder.

Bolaget föreslår att domstolen skjuter upp frågan om hanteringen av vattnet från blöt jordtvätt och att domstolen föreskriver att denna delström ska utredas inom ramen för den nu pågående provotiden. Under provotiden bör följande föreskrift gälla.

- Innan annat har föreskrivits ska vatten från blöt jordtvätt hanteras externt, om inte tillsynsmyndigheten dessförinnan godkänner behandling på anläggningen.

Bolaget yrkar verkställighet, eftersom verksamheten redan bedrivs och ändringen inte kan antas medföra någon betydande miljöpåverkan.

Bolaget hemställer att domstolen förordnar att tillståndet ska tas i anspråk inom ett år från det att domen vann laga kraft och att tillståndet får anses ianspråktaget när tillståndshavaren skriftligen underrättar tillsynsmyndigheten om att det har tagits i anspråk.

Grunder

Sedan det ursprungliga tillståndet lämnades år 2009 har avfallsflödena i samhället och in till anläggningen förändrats. Bland annat har flödet av brännbart avfall ökat in till anläggningen, samtidigt som fler och fler kommuner erbjuder utsortering av matavfall, vilket medför att det hushållsavfall som mellanlagras på anläggningen blir mer likt brännbart verksamhetsavfall. Det har även skett en stor utveckling av behandlingstekniker, särskilt såvitt avser förorenade massor, vilket innebär att verksamheten med yrkade ändringar kommer att kunna utvecklas, förbättras och effektiviseras.

De aktuella ändringarna utgör ändringar av tillståndsgiven verksamhet. Bolaget anser att dess i första hand ska prövas som ändringar av verksamheten enligt 16

kap. 2 § miljöbalken. Den ändrade verksamheten föranleder behov av att ändra villkoren och det görs inom ramen för en tillståndsprövning.

I andra hand hemställer bolaget att domstolen prövar ändringarna enligt 24 kap. 8 § miljöbalken. Det är uppenbart att villkoren inte längre behöver ha den tidigare utformningen, att de är strängare/mer begränsande än vad som behövs och det påkallas också av omständigheter som inte förutsågs när tillståndet gavs.

Omfördelning av tillståndsgivna mängder

Praktiskt sett är det redan idag svårt att i vissa lägen skilja på sortering och mekanisk bearbetning då detta ofta sker integrerat, t.ex. vid krossning och siktning av material. Sol- och vindtorkning kan betraktas som en särskild behandlingsteknik där maskinell utrustning används för utläggning, vändning av stukor etc. Bolaget bedömer att sol- och vindtorkning kan ersättas med betydligt effektivare behandlingsteknik.

Ändringen medför ingen större förändring men ger ett ökat utrymme att använda fler tekniker, anpassade för att maximera möjligheten till återanvändning och återvinning.

Det finns en mängd olika typer av avfall som lämpar sig för att behandlas via sortering eller med olika kombinationer av t.ex. krossning och sortering. Ett exempel på avfall som i dagsläget sorteras på anläggningen är bottenaska från förbränning av hushållsavfall. Syftet med behandlingen är att sortera ut och återvinna järn och andra metaller. Efter utsortering av metaller sorteras bottenaska i olika fraktioner för att optimera askans fortsatta användningsområde efter fraktionernas specifika egenskaper. För att öka återvinningsgraden av metaller kan bottenaskan också krossas innan utsortering av metaller sker.

Blandat avfall, returträ, stubbar m.m. som inkommer till anläggningen lagras normalt till tillräckligt stora volymer innehas för att sedan krossas i kampanjer. Syftet med krossningen av blandat avfall är att öka och effektivisera återvinningen.

För att maximera återvinningen kompletteras oftast krossningen med en siktning eller plocksortering. Exempel på fraktioner som uppkommer efter behandling av blandat avfall är brännbart avfall, skrot och metaller, inert avfall och deponirest.

Ändring av behandlingstekniker för uppgrävda massor

Ändringen innebär att begränsningen till endast två metoder tas bort och bedöms som nödvändig då de specificerade teknikerna endast syftar till att behandla organiska föroreningar. Det finns behov av att också kunna behandla massor med oorganiska föroreningar, t.ex. metallföroreningar. Det sker också en stor utveckling på behandlingstekniker med avseende på uppgrävda massor, varför en begränsning till dessa två tekniker innebär en sämre möjlighet att behandla avfallet på bästa sätt.

Tekniker som kan användas för behandling av uppgrävda massor är exempelvis jordtvätt, stabilisering eller biologisk behandling. Samtliga tekniker avser att minska tillgängligt föroreningsinnehåll samt förbättra avfallets geotekniska egenskaper för en säkrare deponering eller möjliggöra återvinning.

Ändring av villkor 6, mellanlagring

Med mellanlagring avses sådan lagring av avfall som inte ska bearbetas eller behandlas alternativt inte har bearbetats eller behandlas på anläggningen. Mellanlagring av icke farligt avfall sker på hårdgjorda ytor med uppsamling av vatten i enlighet med villkor 9.

Bolaget har under 2015, inom befintligt verksamhetsområde och gällande tillstånd, anlagt en ny lagringsplats för mellanlagring av brännbart verksamhetsavfall. Den utökade lagringsytan gör att det med bibehållen säkerhet finns möjlighet att öka mellanlagringen av brännbart avfall. I första hand kommer den nya lagringsplatsen att användas.

Ändring av villkor 16, täckning av hushållsavfall och annat luktande avfall

Avfallet kommer att mellanlagras så att riskerna för lukt, skadedjur och lakning minimeras. Exempel på åtgärder kan vara manuell täckning vid mindre volymer,

plansilo med möjlighet för täckning, tippficka, skärmtak med nät, täta behållare eller på liknande sätt. Vid invägning styrs olika slags avfall till rätt lagerplats inom anläggningen för att kunna genomföra en korrekt hantering.

Brandskyddsåtgärder

Anläggningen innehar en lagringsplan som är framtagen i samråd med räddningstjänsten. Syftet är att minska risken och begränsa spridning av brand. Här ingår åtgärder för att minimera risken för självantändning, detektera brand samt möjliggöra en effektiv släckinsats och utan assistans från räddningstjänsten.

Insattiden till Häradsudden är ca 10 min. Planläggning av släckinsats med egen personal och egna redskap har utgått från detta tidsförhållande. Släckinsats med vatten är enbart tänkbar vid ytbrand. Övrig släckinsats sker med hjälp av lämpning och/eller täckning med schaktmassor.

På anläggningen finns idag ett brandnät med:

- En branddamm som rymmer 100 m³ samt en brandpost belägen i verksamhetsområdets norra del (båda har färskvatten). 250 m söder om branddammen finns en 15 m³ färskvattentank kopplad till en borrarbrunn (ett tillflöde på 80 l/min).
- Vid vägen ner till angränsande bergtäkt finns ett vattenhål där anläggningens maskiner kan hämta släckvatten med skopa.
- Vid våtmarkens nordöstra strand (lakvatten) finns en eldriven pump med en kapacitet på 60 m³/h. Från pumpen går en stam som förgrenar sig till ett nytt släcksystem på bränslelagret. Släcksystemet består av 7 st. vattenkanoner med en kastlängd på 50 m som täcker hela lagret. Den andra förgreningen når 4 st. brandposter som är fördelade på gamla deponiområden. I bränslelagret finns också en borrarbrunn (färskvatten) med en brandpost.
- I anslutning till verkstaden finns en släpvagn med 400 m brandslang (samma kopplingar som brandförsvaret använder) och munstycken till detta.

Miljökonsekvenser

I och med att den totala mängden avfall som får tas emot och behandlas inte utökas förväntas inte heller miljöpåverkan av ändringarna öka. Miljöpåverkan motsvarar påverkan som den tillståndsgivna verksamheten ger. Ändringarna bedöms snarare medföra ett bättre nyttjande av resurser och en effektivare och säkrare hantering av de avfall som samhället genererar. Risker kopplade till ändringarna bedöms inte heller öka.

INKOMNA YTTRANDEN

Länsstyrelsen i Östergötlands län anför följande:

Yrkande 1.

Länsstyrelsen tillstyrker att tillståndet ändras i enlighet med bolagets yrkande.

Yrkande 2.

Bolaget har översiktligt beskrivit tre typer av behandlingar som kan komma att bli aktuella för att behandla förorenade uppgrävda massor: torr och blöt jordtvätt, stabilisering och solidifiering samt biologisk behandling. Länsstyrelsen anser att de typer av behandling som får användas vid anläggningen för behandling av förorenade massor bör anges i beslutet. Länsstyrelsen tillstyrker bolagets andrahandsyrkande.

Länsstyrelsen tillstyrker att behandlingen av utsläpp till vatten från den blöta jordtvätten sätts på provotid.

Yrkande 3.

Bolaget har under 2015 anlagt en ny lagringsplats för mellanlagring av brännbart avfall. Bolaget anger att den nya lagringsytan gör det möjligt att med bibehållen säkerhet öka mellanlagringen av brännbart avfall. Dock framgår inte vilka mängder som kan lagras med bibehållen skyddsnivå. Länsstyrelsen kan därför i dagsläget inte ta ställning till hur stora mängder brännbart avfall som kan lagras samtidigt vid anläggningen.

Länsstyrelsen anser att det som villkor bör anges att den nya lagringsytan i första hand bör väljas för lagring av brännbart avfall.

Yrkande 4.

Vid all lagring av brännbart avfall finns risk för brand. Hushållsavfall är ett brännbart avfall. Genom att lagra täckt, balat, i täta behållare eller på likvärdigt sätt begränsas risken för bland annat brand. Länsstyrelsen anser att åtgärder bör vidtas för att begränsa riskerna för brand, även vid lagring av hushållsavfall.

Länsstyrelsen yrkar i första hand att villkor 16 kvarstår. I andra hand kan länsstyrelsen godta den yrkade ändringen.

Länsstyrelsen finner inte hinder mot verkställighetsförordnande.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun tillstyrker ansökan.

Nämnden bedömer att det är rimligt att domstolen föreskriver ett villkor som innebär att inga nya behandlingsmetoder får påbörjas innan dessa har anmälts och prövats av tillsynsmyndigheten. I anmälan får verksamhetsutövaren beskriva tekniken samt vilka försiktighetsmått och andra åtgärder som eventuellt behöver vidtas. Delegationen bör ges till tillsynsmyndigheten att kunna föreskriva ytterligare villkor för respektive ny behandlingsmetod.

Räddningstjänsten Östra Götaland har inget att erinra mot ansökan under förutsättning att bolaget fortsatt aktivt arbetar med lagringsplaner och annat skydd mot uppkomst och spridning av brand. De föreslagna ändringarna bedöms inte påverka riskerna eller säkerheten avseende brand eller andra olyckor.

Norrköping Vatten och Avfall AB har inget att erinra mot ansökan.

Bertil Frölin anför, beträffande yrkande 2, i huvudsak följande:

Det är mark- och miljödomstolens uppgift att avgöra vilka behandlingsmetoder som kan accepteras för att ett godtagbart behandlingsresultat ska uppnås. Domstolen ska således inte överlåta till länsstyrelsen att avgöra behandlingsmetod. Domstolen bör istället begära komplettering av bolaget med en fullständig teknisk beskrivning och miljökonsekvensbeskrivning för behandlingsmetoder som avses användas.

Förorenade massor kan i princip innehålla vilka föroreningar som helst, t.ex. kvicksilver, dioxin, PCB. I den s.k. POP-förordningen regleras vilka halter av vissa föroreningar som kan accepteras för att få deponeras. Bolaget ska redogöra för vilka föroreningar som de massor som ska tas in till Häradsudden innehåller, samt vilken behandlingsmetod som kommer att användas för att bl.a. kraven enligt POP-förordningen ska uppfyllas.

Det som gäller är mark- och miljödomstolens motivering till villkor 12.

"En dom som avser tillstånd enligt miljöbalken kan endast omfatta frågor som prövats i domen. I tillståndsprövningen ingår bland annat att bedöma arten, omfattningen och verkningarna av i målet redovisade behandlingsmetoder.

Något stöd för att i en dom överlåta åt tillsynsmyndigheten att pröva tillåtligheten av framtida, ej redovisade behandlingsmetoder finns inte. Tillståndet ska därför begränsas till att endast omfatta de behandlingsmetoder som närmare beskrivs i ansökan. Framtida ändringar får bedömas inom ramen för 5 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Frölin motsätter sig verkställighetsförordnande.

Bolaget anför i bemötande följande.

Pyrolys

I ansökan hade bolaget tidigare som exempel angivit behandling med pyrolys. Bolaget frånfaller dock nu möjligheten att få behandla avfall genom pyrolys.

Länsstyrelsen

Bolaget vidhåller sitt förstahandsyrkande (punkt 2).

Behandlingstekniker utvecklas ständigt och det bör ges möjlighet att kontinuerligt arbeta med bästa tillgängliga behandlingstekniker när det gäller uppgrävda massor. Det är därför olämpligt att begränsa bolagets behandlingsmöjligheter till specifikt namngivna tekniker. Villkor 12 i gällande tillstånd innebär att behandling av varje nytt avfallsslag med avseende på föroreningsinnehåll och behandlingsteknik ska anmälas till länsstyrelsen. Detta villkor bör vara tillräckligt.

Den av Ragn-Sells yrkade förändringen av villkor 6 innebär endast att mängden mellanlagrat brännbart icke farligt avfall kan öka. Enligt villkor 33 i tillståndet ska anläggningen från brandskyddssynpunkt utformas och bedrivs i enlighet med rutiner och anvisningar upprättade av räddningstjänsten.

Anläggningen har anpassats för att kunna mellanlagra 125 000 ton brännbart avfall och räddningstjänsten har accepterat den lagringsplan (bilaga F till ansökan) som är framtagen i samråd med räddningstjänsten för verksamheten i enlighet med villkor 33 i gällande tillstånd. Ökad mellanlagring kan ske med bibehållen skyddsnivå. Det saknas därmed skäl att begränsa mellanlagringen av brännbart avfall till 60 000 ton. Bolaget åtar sig att i första hand använda den nya lagringsytan.

Bertil Frölin

Senast sex veckor innan behandling av varje nytt slag av förorenade massor (med avseende på föroreningsinnehåll) ska Ragn-Sells enligt villkor 12 i tillståndet för tillsynsmyndigheten redovisa föroreningsinnehåll, behandlingsteknik, skyddsåtgärder och reningsteknik, samt kriterier för det färdigbehandlade materialet och energianvändning. Den behandling som sker innan deponering måste säkerställa att deponeringskriterierna i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:10) om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall uppfylls, vilken bland annat innefattar kriterier för kvicksilver och PCB. Ragn-Sells är skyldig att säkerställa att behandlingsresultatet uppnår dessa nivåer innan deponering sker och det är inte en prövningsfråga för domstolen. När det gäller POP-ämnena som beskrivs i POP-förordningen så hanteras dessa i enlighet med gällande förordning och de halter som

anges där. Är halterna över angivna gränser för koncentrationsnivå i förordningens bilaga 4 ska dessa förstöras eller omvandlas på ett irreversibelt sätt. Det är inte aktuellt att genomföra den typ av behandling inom anläggningen. Avfall med halter över koncentrationsnivå i bilaga 4 i förordningen kommer att behandlas av annan mottagare för destruktion eller omvandling. Att tillståndet medger att nya behandlingsmetoder kan användas kommer att öka möjligheterna att uppfylla kriterierna i deponeringsföreskrifterna och leda till bättre möjligheter att minska föroreningar i massorna. Tillsynsmyndigheten kommer vara informerad om alla typer av massor som tas emot och hur de behandlas i enlighet med villkor 12.

Räddningstjänsten

Ragn-Sells är enligt villkor 33 skyldigt att arbeta enligt lagringsplan och annat skydd mot uppkomst och spridning av brand som räddningstjänsten framför.

Mark- och miljödomstolen har den 26 oktober 2016 hållit huvudförhandling i målet.

DOMSKÄL

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven på en sådan beskrivning i 6 kap. miljöbalken. Miljökonsekvensbeskrivningen ska därför godkännas.

Tillåtlighet

Bolagets yrkande 1, såsom det slutligen utformats, innebär att den maximala mängden icke farligt avfall som årligen får bearbetas mekaniskt ökas från 50 000 ton till 180 000 ton, samt att distinktionen mellan vad som kan betraktas som sortering respektive behandling försvinner. Mark- och miljödomstolen bedömer att hinder mot ändringen inte föreligger enligt de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Yrkandet ska därför bifallas.

Beträffande bolagets yrkande 2 finner mark- och miljödomstolen inte skäl till annan bedömning än den som framgår av grundtillståndet (sid 38). I tillståndsprövningen ingår bland annat att bedöma arten, omfattningen och verkningarna av i målet redovisade behandlingsmetoder. Det saknas lagstöd för att överlåta åt tillsynsmyndigheten att pröva tillåtligheten av framtida, ej redovisade behandlingsmetoder. Därför kan endast en sådan ändring godtas där behandlingsmetoderna preciserats. Framtida ändringar får bedömas inom ramen för 1 kap. 4 § miljöprövningsförordningen (2013:251). Mark- och miljödomstolen bedömer att bestämmelsen i tillståndsmeningen avseende behandlingsmetoder för uppgrävda massor kan ändras i enlighet med bolagets andrahandsyrkande.

Villkor m.m.

För ändringstillståndet bör gälla tillämpliga villkor i det tidigare meddelade grundtillståndet, liksom vad som där delegerats till tillsynsmyndighetens avgörande. Dessutom ska provotiden för utsläpp till vatten gälla och utökas till att även omfatta vatten från blöt jordtvätt.

Bolaget har yrkat att villkor 6 ska ändras. Ändringen innebär att den mängd brännbart avfall som får mellanlagras samtidigt ökas från 60 000 ton till 125 000 ton. Bolaget har anlagt en ny lagringsplats för mellanlagring av brännbart avfall, och tagit fram en ny brandskyddsplan. Nytt brandsläckningssystem har byggts och kameror för brandövervakning har satts upp. Räddningstjänsten Östra Götaland har inget att erinra mot yrkandet. Bolaget har vid huvudförhandlingen åtagit sig att i första hand utnyttja den nya lagringsytan. Mark- och miljödomstolen bedömer att villkoret kan ändras i enlighet med bolagets yrkande och åtagande.

Bolaget har även yrkat att villkor 16 ska ändras så att kravet på täckning eller motsvarande skyddsåtgärder begränsas till sådant avfall som innehåller matavfall. Ingen har motsatt sig ändringen såsom bolaget slutligen bestämt sin talan. Mark- och miljödomstolen bedömer att villkoret kan ändras i enlighet med parternas samstämmiga uppfattning.

Övrigt

Enligt 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken ska det i en dom som omfattar tillstånd till miljöfarlig verksamhet anges den tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång. För ändringstillstånd torde detta avse den ändrade verksamheten. Att verksamheten har ”satts igång” innebär t.ex. att en tidigare tillståndsgiven produktionsgräns överskridits eller att en ny tillståndsgiven produktionsmetod tagits i bruk.

Bestämmelsen om igångsättningstid i ovan nämnda paragraf avser således frågan om när en verksamhet senast ska ha satts igång och reglerar inte frågan om när tillståndet börjar gälla (MÖD 2014:44).

Det faktum att tillståndshavaren skriftligen underrättar tillsynsmyndigheten om att tillståndet har tagits i anspråk saknar självständig rättslig betydelse.

Om meddelad igångsättningstid inte följs så förfaller ändringstillståndet enligt 24 kap. 2 § miljöbalken.

Bolaget har yrkat att igångsättningstiden fastställs till ett år. Mark- och miljödomstolen bedömer dock att det föreligger särskilda skäl att gå utöver yrkandet och bestämma tiden till fem år. Förklaringen till detta är svårigheten att bedöma volymen hos framtida avfallsflöden och behovet av lovgivna behandlingsmetoder. En sådan tid om fem år bedöms vara till fördel för sökanden och kan ske utan men för något motstående intresse (*reformatio in melius*).

Bolaget har yrkat på verkställighetsförordnande eftersom verksamheten redan bedrivs och ändringen inte kan antas medför någon betydande miljöpåverkan. Mark- och miljödomstolen bedömer, med beaktande av det allmänintresse som omhändertagandet av avfall utgör, samt att ändringarna sker inom ramen för den tillståndsgivna totalmängden avfall som får hanteras (250 000 ton/år), att verkställighet kan godtas. Domstolen beaktar även särskilt att tillsynsmyndigheten inte motsatt sig ändringstillstånd och verkställighetsförordnande.

I grundtillståndet finns ett krav på tillståndhavaren att ställa ekonomisk säkerhet om minst 90 Mkr. Gällande säkerhet (mål M 4028-14) omfattar endast grundtillståndet (M 198-08). Den måste därför förnyas för att ändringstillståndet ska kunna utnyttjas (15 kap. 35 § och 16 kap. 3 § miljöbalken).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV425)

Överklagande senast den 15 december 2016.

Urban Lund

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Urban Lund, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius samt de särskilda ledamöterna Jan Hällgren och Per Sandström.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.